

РОЗДІЛ І

1801. Щойно відвідав домовласника — єдиного свого сусіда. Яка ж прекрасна ця місцина! Певен, що у всій Англії не знайшлося б віддаленішого від світської суєти місця за це. Рай для відлюдників, і ми з містером Гіткліффом як ніхто інший здатні оцінити блага такої самотности. Славний чоловіча! Він і уявити собі не може, якою теплотою сповнилося моє серце, коли він, побачивши мене, підозріло насупився та повагом сховав руки у кишенях жилета, коли я відрекомендувався.

— Містере Гіткліффе? — звернувся до нього я.

Він кивнув.

— Містер Локвуд, ваш новий орендар. Я взяв на себе сміливість відвідати вас одразу після приїзду і висловити сподівання, що не завдав вам забагато клопоту своїм наполегливим бажанням винайняти Дроздову Гражду; я вчора чув, що ви мали деякі сумніви...

— Дроздова Гражда належить мені, сер, — роздратовано перебив він. — І ніхто не зможе завдати мені клопоту проти моєї волі. Заходьте!

Останнє слово він процідив крізь зчеплені зуби, і звучало воно радше як «Ідіть під три чорти»; та й відчиняти браму, біля якої стояв, він не поспішав. Гадаю, саме таке його ставлення й сповнило мене рішучості прийняти запрошення — схотілося дізнатися більше про цього чоловіка, що здавався ще менш товариським, аніж я сам.

Коли мій кінь заледве не вперся грудьми у браму, господар все ж таки відчинив її та понуро повів мене мощеною стежкою, гукнувши, коли ми ввійшли до двору:

— Джозефе, забери коня містера Локвуда! І принеси вина.

«Та тут, певно, прислуги повен дім, — з іронією подумав собі я, почувши цей наказ. — Не дивно, що між бруківкою росте трава, а живопліт хіба що худоба підрівнює».

Джозеф виявився немолодим, ні, старим — можливо, правильніше сказати навіть старезним, — але міцним та жилавим чоловіком.

— Боже, поможи, — з погано прихованим невдоволенням бурмотів він, відводячи коня та розглядаючи мене з такою кислою мармизою, що довелося запевнити себе: Божа поміч йому потрібна лишень для того, аби перетравити обід, а не мою несподівану появу.

Буремна Вись — так звалася садиба містера Гіткліффа. Слово «буремна», характерне для цього регіону, означало, що місцину, на якій будівля була розташована, ніщо не захищало від негоди та неспокою. Чистий та пронизливий північний вітер не вгавав тут, мабуть, ніколи — про це свідчили трохи похилені верхівки ялин, що росли біля дому, та змарнілі колючі кущі; гілки тяглися в один бік, ніби просячи милостині в сонця. На щастя, на таке несприятливе розташування зважили під час будівництва будинку: він мав вузькі вікна, що ховалися глибоко в стінах й були обрамлені зовні масивним каменем.

Перш ніж зайти до будинку, я зупинився, щоб роздивитися гротескні барельєфи на фасаді. Понад усе мою увагу привернув той, що розташовувався над парадними дверима; там, серед напівзруйнованих зображень страхітливих грифонів та безсоромних дітей, я розгледів дату «1500», а також ім'я «Гертон Ерншоу». Іншим разом я б не впустив можливості це прокоментувати й розпитати непривітного власника про історію його помешкання; та з погляду, який той кинув на мене від дверей, зрозумів, що маю або якнайскоріше зайти до будинку,

або забратися звідси. Наміру випробовувати терпіння домовласника я не мав — принаймні допоки не відвідаю його оселю.

Переступивши поріг, ми одразу опинилися у гостьовій кімнаті. Не було ані передпокою, ані коридору — таке приміщення місцеві називають просто «домом», і складається воно зазвичай із кухні та вітальні. Але у Буремній Висі кухня, напевно, розташовувалася деінде; принаймні, так я виснував з гомону голосів та брязкоту кухонного приладдя, що лунали з глибини будинку. На великому каміні я не побачив жодних слідів смаження, варіння або запікання наїдків; на стінах не було ані блискучих мідяних каструль, ані олов'яних друшляків. Єдиним, що в цій кімнаті відбивало світло, були величезні блюда з британського металу, виставлені на широкому дубовому миснику впереміж зі срібними глеками та кухлями; їхні ряди сягали аж самої стелі. Стеля була нефарбована, і цікавий відвідувач цілком міг за бажання роздивитися її будову, лише в одному місці приховану від ока дерев'яною конструкцією, що слугувала для зберігання вівсяних коржиків, а також шинки, баранячих і яловичих стегон. На стіні над коминком висіли лиховісні на вигляд рушниці та пара кавалерійських пістолів, а камінну полицю прикрашали три надміру яскраво розмальовані бляшанки. Підлога була викладена гладеньким білим каменем; невігядливі стільці з високими спинками було пофарбовано в зелений — у тіні я розгледів ще пару стільців, чорних та більш масивних. Під мисником, оточена виводком верескливих цуценят, розтягнулася бура пойнтериха; ще кілька собак зачаїлося в інших кутках.

Кімната з подібним меблюванням цілком могла б належати якомусь простакуватому фермеру з Півночі — такі зазвичай мають вперту вдачу, міцну статуру та носять бриджі й камапці. Подорожуючи цими краями, такого персонажа можна зустріти через кожні п'ять-шість миль — завітайте одразу по обіді й застанете

його в кріслі з кухлем пінистого елю. Та містеру Гіткліффу таке помешкання і відповідний до нього спосіб життя аж ніяк не пасують. Смаглява шкіра робить його схожим зовні на цигана, а вдягається та поводить ся він як джентльмен — звісно, лише тією мірою, наскільки це властиво будь-якому провінційному землевласнику; він дещо неохайний, але не занадто, від природи статний та вродливий, хоч і трохи вовкуватий. Припускаю, що хтось інший міг би вважати ці якості виявом неподобної його становищу погорди; мене ж натомість вони змушують радше йому симпатизувати: я відчуваю, що його відлюдкуватість проростає з відрази до показної люб'язности, будь-якого прояву взаємної приязні. Такі, як він, люблять і ненавидять інших однаково потай, а чужу любов або ненависть у відповідь сприймають як неприпустиме зухвальство. А втім, тут я випереджаю події, наділяю його якостями, властивими мені самому. Можливо, містер Гіткліфф має свої причини не тиснути незнайомцям руки під час першої зустрічі — причини, цілком відмінні від тих, якими керуюся я. А я, дозвольте вас запевнити, той ще оригінал — матінка казала, що мені марно й сподіватися на розмірене сімейне життя; і минулого літа сам переконався у власній негідності.

Відпочиваючи на морському узбережжі, я зустрів неймовірне створіння. У моїх очах вона була земним втіленням божества — принаймні поки мене не помічала. Я ніколи не зізнавався їй у своїх почуттях словами; однак, якщо людський погляд і справді здатен виражати душевні муки, то не зрозуміти, що я був у неї по вуха закоханий, міг лише повний бовдур. От вона і зрозуміла і почала дивитися у відповідь — так любо, як можна було лише собі уявити. І що ж тоді я? Соромно зізнатися, але я замкнувся у собі, наче равлик у черепашці, й на кожен наступний прояв уваги до себе реагував дедалі стриманіше, дедалі холодніше, аж поки вона, сердешна, не почала сумніватися у власних почуттях і, повна

сум'яття через те, що неправильно мене зрозуміла, не вмовила свою матінку підшукати їм інше місце для відпочинку. Ось так мінливість характеру забезпечила мені репутацію безжалісного серцеїда — одному лиш мені відомо, наскільки безпідставну.

Я вмовився біля вогню навпроти того місця, до якого прямував господар і, щоб чимось заповнити мовчанку, спробував погладити собаку, що якраз покинула свої ясла та по-вовчи підкрадалася до моїх ніг, скалячи білі зуби та ледь не стікаючи слиною. У відповідь вона загарчала, глухо і протяжно.

— Облишили б ви краще тварину, — у тон пробурчав містер Гіткліф і штурхонував собаку ногою, щоб запобігти подальшим проявам агресії. — Ми з нею не панькаємося. Вона тут не для того.

Він підійшов до бічних дверей і знову гукнув:

— Джозефе!

З льоху донеслося Джозефове нерозбірливе шамкання; але підійматися він не поспішав, тож його хазяїну довелося і самому спуститися, полишивши мене одного супроти біснутаї суки та пари не більш доброзичливих на вигляд кошлатих вівчарок, які так само ревно стежили за кожним моїм рухом. Я не мав бажання перевіряти на собі гостроту їхніх іклів, тому спершу сидів непорушно. Але потім, розсудивши, що мову тіла собаки навряд чи розуміють, на свою біду почав підморгувати й гримасувати до них. І щось у моїй парсуні так не сподобалося собачій панімації, що вона враз оскаженіла і кинулася до моїх колін. Я скинув її і поспіхом присунув до себе стіл, щоб тримати за ним оборону. Гармидер сполохав решту зграї, і за мить півдесятка бісових тварюк різних розмірів та мастей повилазили зі своїх лігвищ та оточили мене. Понад усе вони намагалися вхопити мене за п'яти або за поділ пальта. Мені не лишилося нічого, окрім як за допомогою коцюби відбиватися від їхніх атак і відчайдушно кликати когось із пожилців на допомогу.